

Funktionsrätt Sveriges plattform för Ökat stöd till barn och deras familjer

Barn ska få vara barn, föräldrar ska få vara föräldrar
Funktionsrätt Sveriges vision är ett samhälle där alla möts med respekt, oavsett funktionsförmåga. Ett samhälle som tar tillvara allas olikheter är ett rikt samhälle.

Flickor och pojkar med funktionsnedsättning ska betraktas som barn i första hand.

Barn ska göras delaktiga i beslut och verksamhet som riktar sig till dem.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning ska få vara föräldrar.
Det möjliggörs genom att hela den familj som berörs ska få stöd och hjälp, inklusive rätt till samordning av insatser och samtalsstöd.

Funktionsrätt Sveriges medlemsförbund har på ordförandemötet i mars 2013 enats om denna plattform, som ligger till grund för vårt fortsatta intressepolitiska arbete kring barn och deras familjer.

Utgångspunkter

- FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen)

- FN:s konvention om rättigheter för människor med funktionsnedsättning

Alltid barn i första hand

Barn med funktionsnedsättning ska alltid i första hand betraktas som barn. Barnkonventionen som bland annat reglerar barnets rätt att leka och utveckla sina färdigheter ska beaktas.

En funktionsnedsättning kan leda till att barnet måste ägna mycket tid åt att träna och gå på en rad besök hos olika specialister. Det kan därmed vara svårt att ha tid och ork att leka, vila, ha vänner och utveckla egna färdigheter i samma utsträckning som andra barn. Därför är det extra viktigt att alla involverade har en helhetssyn på barnets behov.

Barn med funktionsnedsättning bör göras delaktiga i beslut och verksamheter som riktar sig till - och berör dem.

Föräldrar ska ha tid att vara föräldrar

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning ska ha tid och kraft till barnet, till syskon och andra nära relationer. För att det ska vara möjligt behövs koordinering av samhällsstödet. Det krävs även att viktiga funktioner kring familjen är stabila och förutsägbara för att skapa trygghet för föräldrar och barn.

Föräldrar behöver tid och möjlighet att kunna arbeta. Det ska även vara möjligt för föräldrar att ha tid för en aktiv fritid och återhämtning.

Så här ser det ut idag

Det saknas ofta en helhetssyn på barnet och familjen. Föräldrar till barn med synlig eller osynlig funktionsnedsättning ägnar idag själva mycket tid till att koordinera stöd och vård. Detta gör att möjligheten till förvärvsarbete och andra sysselsättningar begränsas¹.

Andra förutsättningar

Barn görs sällan delaktiga. Många saknar kunskap om sin egen funktionsnedsättning.

Det finns stora brister i attityder och bemötande av barn och föräldrar. Barn med funktionsnedsättning är i större utsträckning utsatta för våld och mobbing². Barn som saknar diagnos, eller har osynliga funktionsnedsättningar, får sällan det stöd som de behöver.

Brist på samordning och helhetssyn

Barn och deras familjer har behov av olika typer av stöd. Det stöd som ges idag utgår ofta från de inblandade aktörernas förutsättningar och inte från barnets behov. Föräldrarna måste själva se till att barnet får den vård och det stöd det har rätt till. Det går åt mycket tid åt detta vilket ofta gör det svårt att arbeta heltid, behålla jobb och ha ekonomisk trygghet.

Svårt vid övergångar

Vid övergångarna från barn till tonåring och från tonåring till vuxen förändras stödformerna. Det finns brister i stöd och planering i överlämningen mellan olika verksamheter. Kompetens som byggts upp förloras. Nya utredningar görs i onödan.

Brister i tillämpning och nationella skillnader

Nationella vägledningar saknas på många områden, vilket leder till ojämlika bedömningar i landet. Reformen och olika insatser är svåra att följa upp då statistiken kring barn och unga med funktionsnedsättning är bristfällig.

1 Riksrevisionen, Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning – Ett (o)lösligt problem?

2 Akta barnen. Om våld mot små barn. Rädda Barnen och Allmänna Barnhuset 2007

Så här vill vi ha det

Allt stöd och hjälp ska utgå från barnets behov. En helhetssyn på barn med funktionsnedsättning och deras familjer behövs. Barn ska ha rätt att utveckla sin fulla potential. "En väg in" behövs för att skapa samordning och underlätta övergångar. Personal som möter barn ska ha kunskap om funktionsnedsättningar och hur man skapar delaktighet. Barnets rättigheter måste stärkas och Barnkonventionen bli svensk lag.

- Se till att barn och unga ska känna sig trygga, respekterade och lyssnade på. Behandla alla som individer.

- Arbeta fortlöpande med att förbättra attityder och bemötande i förskola, skola, fritidsverksamheter, psykiatri, vård, habilitering och socialtjänst.

- Kunskap om funktionsnedsättning och metoder för att skapa delaktighet ska ingå i utbildning eller tillhandahållas för personal som möter barn.

- Ta fram nationella riktlinjer för vård och omsorg utifrån ett barn- respektive föräldraperspektiv.

Ge stöd till barn och deras familjer, genom att:

- Skapa "En väg in" - en kontakt som hjälper till med övriga kontakter.

Flera besök hos samhällstödet kan göras på samma plats och vid samma tidpunkt.

- Samordnare koordinerar kontakter med samhällstödet på myndigheter, inom landsting och kommuner samt med privata aktörer.

- Vård, psykiatri, habilitering, förskola, skola och fritid blir skyldiga att upprätta en plan för övergångar.

- Ge riktad föräldrautbildning.

- Samordna muntlig och skriftlig information från landsting och kommuner samt privata aktörer.

- Ge stöd till barn, unga och deras familjer att kartlägga och uttrycka sina behov.

- Ta hänsyn till att barnets och deras familjs behov förändras över tid. Upprepa erbjudandet om stöd vid flera olika tillfällen.

Gör barn och unga delaktiga

- Barn och unga ska ha kunskap om sin funktionsnedsättning. De ska ha kunskap om den verksamhet som de möter. Föräldrar ska få utbildning i hur de kan stödja sina barn.

- Flexibel förskrivning av hjälpmedel där individens behov styr.

Satsa på forskning och statistik

- Initiera ny forskning och datainsamling. Synliggör barn med funktionsnedsättning.